

לשון עבר היה צריך לומר כי אם תברכני. **אָלָא אָמַר לִיהּ יַעֲקֹב, וְדָאִי אָבִיא בְּרִיךְ לִי אֵינּוֹן בְּרַכָּאן דְּבַעָא לְבְּרַכָּא לְעֵשׂו** הביאור הוא אמר יעקב למלאך ודאי אבי בירך אותי בברכות שרצה לברך את עשיו, **וּמְסַתְּפִינָא מְנָה, עַל אֵינּוֹן בְּרַכָּאן** ואני מתירא ממך על אותן הברכות שעשיו ששלח אותך מתקנא בי עליהן, **אִי אוֹדִית עֲלֵייהוּ, (או) אִי לֵאוּ, או תִּשְׁתַּבַּח עָלַי מְקַטְרְנָא בְּגִינֵיהוֹן** האם אתה מודה לי עליהן או לא או שנמצא עלי מקטרג ומערער עליהן תמיד, וזהו 'כי אם ברכתני' היינו תודה לי על הברכות שכבר נתברכתי בעבר על ידי אבי.

המלאך אמר ליעקב שלא במרמה ובעקבה הרווחת את הברכות

מִיַּד אָמַר לִיהּ מִיד אמר לו המלאך ליעקב, וַיֹּאמֶר לֹא יַעֲקֹב יֹאמֶר עוֹד שְׂמֵךְ. מַאי קָאָמַר לִיהּ מה כוונתו לומר בזה, **אָלָא הָכִי קָאָמַר לִיהּ, לֵאוּ בְּחַפְימוּ, וְלֵאוּ בְּעוֹקְבָא (דִּילָף), רְוֹוחַת**

אור הרשב"י

שכתוב (לב, כז) ויאמר לא אשלחך כי אם ברכתני, "אם ברכתני" עולה בנימטריא שבע מאות עשרים ושלש, כמנין גימטריא "טבת שבט", והיינו שיעקב דרש משרו של עשו לוותר על חדשים אלו.

עוד נאמר בתורה (לב, כט) "לא יעקב יאמר עוד שמך כי אם ישראל", והנה מילות הפסוק "יעקב" "ישראל" גם הן עולות בנימטריא כמנין "טבת שבט", דהיינו ששרו של עשו הסכים עמו שחדשים אלו לא ישלום בהם.

שבין יעקב לישראל, עולה שלוש מאות חמשים ותשע, כמנין "שמן", לומר שלא יאמר עוד שמך יעקב, אלא שם ישראל הכולל את השמן ומבטלו.

ובספר אמרי נועם (הרוויץ), דרוש לחנוכה עמ' שכ"ה) מבאר שעשו לקח את הודשי תמוז ואב שהם בחינת נצח והוד (דנוק') שהם כנגד העיניים, ורצה לקחת גם את הודשי טבת ושבט, שהם בבחינת נצח והוד (דז"א) ובבחינת העינים, ולכן רדף אחרי יעקב, וזה

לְאִינוּן בְּרִכָּאן אלא כך אמר לו המלאך לא במרמה ולא בעקבה שאמר לך עשיו
 ויעקבני זה פעמים' הרווחת לאותן ברכות, **לָא יֵאמֵר עוֹד שְׂמֵךְ יַעֲקֹב,**
דְּהָא לֹא בְּעוֹקְבָא הָוָה כי קבלת הברכות לא היתה במרמה ועקבה, **כִּי**
אִם יִשְׂרָאֵל שהוא ישראל העליון שהוא ז"א **יִשְׂרָאֵל וְדָאֵי אוּדֵי עֲלָךְ**
וּמַנִּיָּה נִפְקוּ בְּרִכָּאן ודאי הוא הסכים עליך וממנו יצאו הברכות אליך, **בְּגִין**
דְּאַנְתָּ אֶחִיד בִּיהּ לפי שאתה אחוז ומושרש בו, **וְעַל דָּא, אֲנָא וְכֹל**
שְׂאָר אוֹכְלוּסִין, אוּדֵינָא עֲלֵייהוּ ולכן אני וכל שאר המוני מחנותיו של
 עשיו מודים לך על הברכות.

אלקים אלו המלאכים מצד הדין הקשה ואנשים אלו עשיו ומחנותיו
כִּי שְׂרִיתָ עִם אֱלֹהִים וְעִם אַנְשִׁים וְהוֹכַל עִם אֱלֹהִים כֹּל
אִינוּן דְּאַתֵּיין מִסְטָרָא דְדִינָא קִשְׂיָא ומה שאמר לו המלאך כי
 שרית עם אלהים ועם אנשים ותוכל עם אלהים זה כל אותם המלאכים שבאו מצד הדין
 הקשה. **וְעִם אַנְשִׁים, דָּא עֵשׂו וְאוֹכְלוּסִין דִּילֵיהּ.** והאנשים הם
 עשיו ומחנותיו שבעוה"ז **וְהוֹכַל, יְכִילַת לְהוֹן, וְאִינוּן לָא יְכַלִּין לָךְ**
 אתה יכולת להם ונצחת אותם והם לא יכלו לך. **וְלֹא שְׂבִיק לִיהּ יַעֲקֹב, עַד**
דְּאוּדֵי לִיהּ עַל אִינוּן בְּרִכָּאן ולא עזבו יעקב עד שהודה לו על הברכות,
הַדָּא הוּא דְכְּתִיב וַיְבָרֶךְ אוֹתוֹ שָׁם וזהו שכתוב ויברך אותו שם
 שהודה לו על הברכות.

בעלות השחר נמשך חוט של חסד לכנסת ישראל ולעוסקים בתורה

תָּא חֲזִי, בְּשַׁעְתָּא דְּסָלִיק נְהוֹרָא בא וראה בשעה שעולה היום ומאיר השחר, **אֲתַפְפִּיז פֶּל אֵינוּן מְאָרִי דְּדִינִין, וְלֹא מִשְׁתַּבְּחִי** נכנעים כל כוחות הדין ולא נמצאים עוד, **וּפְנֹסַת יִשְׂרָאֵל מִשְׁתַּעִי בִּיהּ בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא** ואז הוא זמן היחוד שכנס"י היא השכינה מתייחדת עם יעקב. **וְהָהִיא שַׁעְתָּא עֵידָן דְּרַעוּא הוּא לְכֻלָּא** ואותה השעה הוא שעת רצון לכל, **וְאוּשִׁיט לָהּ מְלָפָא וְלְכֻל אֵינוּן דְּמִשְׁתַּבְּחִי עִמָּהּ, יִשְׂרָבִיטָא דְּחוּטָא דְּחֶסֶד** וקוב"ה מושיט לה ולכל אותם שעסקו בתורה בלילה ונמצאים איתה עכשיו בבואה אל היחוד את השרביט של חוט של חסד, **לְאִשְׁתַּבְּחָא בְּשְׁלִימוֹ בְּמְלָפָא קְדִישָׁא, וְהָא אֲתַמֵּר** כדי שימצאו בשלימות עם המלך הקדוש ביחוד וכבר ביארנו ענין זה.

כאשר כנסת ישראל מעלה מ"ן לקב"ה נשפע שפע לכל העולמות ויש חסד בעולם

תָּא חֲזִי, בְּשַׁעְתָּא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲשַׁתְּכַח בָּהּ בְּפְנֹסַת יִשְׂרָאֵל בא וראה, בשעה שהקב"ה נמצא יחד עם השכינה ביחוד, **בְּאֵינוּן זְמַנִּין דְּאֲשַׁתְּכַח עִמָּהּ** באותם הזמנים הקבועים להם להיות ביחוד, **וְהִיא מִתְעַרַת רַעוּתָא לְגַבִּיהּ בְּקְדֻמִּיתָא** והיא מעלה אליו מ"ן שהם מצוות שעושים עם ישראל ומעוררת הרצון אל היחוד בתחילה, **וּמִשְׁכַּאת לִיהּ לְגַבִּיהּ בְּסִגְיָאוֹת חֲבַתָּא וְתִיאוּבַתָּא** ומושכת

ואתו אליה בריבוי חיבה השתוקקות ואהבה, כִּדְיִן אֶת־מְלִיֵּיא מִסְטָרָא
 דִּימִינָא אז היא מתמלאת מצד החסד שבימין, וְכִמָּה אוֹכְלוֹסִין
 מִשְׁתַּכְּחִי בְּסִטְרָא דִּימִינָא, בְּכֻלָּהוּ עַלְמִין. וכמה מחנות נמצאים
 בצד הימין בכל העולמות ומקבלים אז את השפע הנמשך מן היחוד ואין מקטרג כי בדין היא
 תובעת את היחוד על ידי מעשיהם הטובים המצוות והתפילות של עם ישראל.

כאשר הקב"ה מתעורר אל היחוד ולא כנסת ישראל נמצא דין בעולם
 וְכִדְ קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֶתְעַר חֲבִיבוֹתָא וְרַעוּתָא
 בְּקַדְמִיתָא וכאשר הקב"ה מתעורר אל היחוד תחילה לצורך קיום
 העולמות ומעיר האהבה והרצון מצידו קודם כי אין מעשים טובים שיעלו למין לפניו,
 וְהִיא (דף מה ע"ב) אֶתְעַרַת לְבַתָּר והיא מתעוררת אח"כ לבקש ולמצוא איזה
 זכויות להעלות לפניו למין, וְלֹאוּ בְּזִמְנָא דְאִיהוּ אֶתְעַר, ולא בזמן שהוא
 התעורר לכך כי עדין לא היה לה מין להעלות כִּדְיִן כִּלְאָּ בְּסִטְרָא דְנוֹקְבָא
 אֶשְׁתַּכַּח, וּשְׁמַאלָא אֶתְעַר כל צד הנוק' והדינים שבצד השמאל
 וההתעוררות היא מצד השמאל, וְכִמָּה אוֹכְלוֹסִין קַיְיִמי וּמִתְעַרִי
 בְּסִטְרָא דְשְׁמַאלָא בְּכֻלָּהוּ עַלְמִין וכמה מחנות עומדים ומתעוררים
 בצד השמאל בכל העולמות והחיצונים מקטרגים ורוצים ליקח מהשפע גם לעצמם.